

Responsabilitat i rendició de comptes

En cada etapa del cicle de vida dels sistemes d'IA —des del disseny i el desenvolupament fins a la implementació i l'ús en contextos educatius— s'han d'identificar clarament els responsables. Això inclou professionals del desenvolupament, l'enginyeria, la ciència de dades i la gestió del projecte, així com les persones amb responsabilitat educativa i les que hi hagin intervingut d'alguna manera. També cal exigir responsabilitat a les empreses desenvolupadores i proveïdors dels sistemes d'IA, així com a les administracions educatives.

✖ Per exemple

En un centre educatiu s'utilitza una eina d'IA que recomana recursos digitals personalitzats segons els interessos de l'alumnat en un entorn d'aprenentatge virtual.

✖ Però

- Si la IA deixa de mostrar certs continguts rellevants o perpetua biaixos (per exemple, oferint recursos estereotipats segons el gènere o l'idioma), de qui és la responsabilitat?
- Pot, el professorat, saber com i per què l'eina suggereix uns materials i no uns altres?
- L'ús d'aquesta eina és coherent amb el pla digital de centre i hi està previst?
- Quins mecanismes hi ha per corregir decisions automatitzades inadequades?
- És clara la cadena de responsabilitats si es detecta un impacte negatiu en l'alumnat?

Preguntes clau

Els protocols de control i d'intervenció humana en els resultats dels sistemes d'IA, estan clarament definits i els comprenen totes les persones implicades del centre?

Davant de la implementació d'un sistema d'IA, la comunitat educativa ha de disposar d'un protocol definit per als processos d'ensenyament, aprenentatge, gestió, orientació i comunicació, on es reflecteixin de manera clara les responsabilitats i la participació de totes les persones involucrades i afectades.

Nivell: *Informació/coneixement*

Si es produeixen errors o males pràctiques en integrar i utilitzar un sistema d'IA amb l'objectiu de millorar l'educació i els resultats de l'alumnat, a qui en correspon la responsabilitat? Quin és el grau de responsabilitat que es pot atribuir a cada subjecte concurrent?

La responsabilitat és diferent segons l'impacte dels errors, la intencionalitat demostrada, el paper desenvolupat respecte al sistema d'IA, i l'ús, però sempre hi pot haver un grau atribuït de responsabilitat final.

Nivell: *Ús/anàlisi*

Quan al centre educatiu s'han utilitzat sistemes d'IA com a eina de suport educatiu, s'ha tingut i es té la precaució de no automatitzar tasques educatives essencials pròpies del professorat i de no exagerar les capacitats i els possibles beneficis de la IA?

Els sistemes d'IA s'han de considerar agents d'ajut i extensions tecnològiques de suport educatiu. Per tant, s'ha d'evitar l'antropomorfització de la IA (atribuir qualitats humanes a la intel·ligència artificial) i el biaix d'automatització (acceptació acrítica dels resultats de l'automatització per excés de confiança), ja que poden confondre en el tracte amb els sistemes d'IA i en l'ús que es faci d'aquests.

Nivell: *Avaluació/acció creativa*